

Beslisnota voor de raad

Datum 5 juni 2019

Openbaar

Onderwerp Minimaeffectrapportage 2018
Versienummer 1

Portefeuillehouder K. Sloots
Informant Astrid Dekker
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon (038) 498 3268
Email A.M.Dekker@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel Diverse doelen in 4.1 en 4.2
Begroting wijzigen n.v.t.
Dekking ten laste van N.v.t.

Bijlagen

1. Minimaeffectrapportage 2018
2. Verordening Scholierenregeling Gemeente Zwolle 2019
3. Verordening Individuele inkomenstoeslag Gemeente Zwolle 2019
4. Verordening Participatieregeling Gemeente Zwolle 2019
5. Advies Participatieraad
6. Reactie college op advies Participatieraad

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1 Kennis te nemen van de Minimaeffectrapportage 2018;
- 2 In te stemmen met het aanpassen van bestaande armoederegelingen, te weten
 - a. verhoging van het bedrag van de scholierenregeling van € 375 naar € 450 en de verordening Scholierenregeling Gemeente Zwolle 2019 per 1 juli 2019 aldus vast te stellen;
 - b. verlaging van de individuele inkomenstoeslag aan alleenstaande ouders tot € 50 en de verordening Individuele inkomenstoeslag Gemeente Zwolle 2019 per 1 juli 2019 aldus te wijzigen;
 - c. verlenging van de participatieregeling voor volwassenen en beperking van de doelgroep van deze regeling tot inwoners van 18 jaar tot AOW-gerechtigde leeftijd en de verordening Participatieregeling volwassenen Gemeente Zwolle 2019 per 1 juli 2019 aldus vast te stellen;
 - d. per 1 juli 2019 de tegemoetkoming voor chronisch zieken vast te stellen op € 175 per jaar en de tekst van de verordening WMO aldus te wijzigen;
- 3 De bijbehorende effecten te verwerken in de tweede beleidsrapportage 2019;
- 4 De motie Minimaeffectrapportage toezenden (3-11-2017) als beantwoord te zien;
- 5 De toezegging uitvoeringstoets armoederegelingen (4-7- 2018) als beantwoord te zien.

Datum 5 juni 2019

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Uw raad heeft het college gevraagd een minimaffectrapportage (MER) uit te voeren. Met deze nota informeren we u over de uitkomsten van dit onderzoek en de aanpassingen van bestaande regelingen waartoe we hebben besloten.

In de aanloop naar de hervormingsagenda heeft het college toegezegd om met de stad in gesprek te gaan over de gewenste hervormingen in het sociaal domein, zoals over collectivisering en versimpeling van armoederegelingen. Over armoede heeft een eerste gesprek plaatsgevonden op de stadsdialoog van Zwolle Armoedevrij! in november 2018. De gesprekken over collectivisering vinden momenteel plaats. Ook over de hervormingsagenda gaan we nog in gesprek met de stad. Het is onze nadrukkelijke wens om het gesprek over versimpeling van armoede- en schuldregelingen met de raad in relatie met de hervormingsagenda sociaal domein te voeren. Dit zal echter niet meer in het voorjaar zijn, wat we u hadden toegezegd met het toesturen van de Armoedemonitor 2018. We beperken ons in deze nota daarom alleen tot verlenging en aanpassing van bestaande regelingen op grond van de MER.

Beoogd effect

Met het gericht aanpassen van bestaande regelingen op basis van de minimaffectrapportage dragen we bij aan het versterken van de sociale en inclusieve stad die Zwolle is.

Argumenten

1. Het Nibud heeft eind 2018 een minimaffectrapportage uitgevoerd.

Uw raad heeft in 2017 via een motie elk nieuw college gevraagd om met een minimaffectrapportage. Het Nibud heeft dit onderzoek eind 2018 uitgevoerd. Een MER laat zien wat het effect van rijks- en gemeentelijke inkomensondersteuning voor diverse huishoudtypes op hun huishoudplaatjes. Het onderzoek gaat uit van inkomsten en basisuitgaven aan voeding, wonen en sociale participatie in 2018, waarbij de gegevens van de nieuwe collectieve zorgverzekering 2019 zijn meegenomen, om ook het effect van deze gemeentelijke regeling inzichtelijk te maken.

Als we inzoomen op de resultaten van de MER 2018 zien we drie groepen huishoudens met positieve saldi en twee groepen huishoudens met negatieve saldi. De huishoudplaatjes van eenoudergezinnen kennen, bij de Zwolse armoedegrens van 110% en ongeacht de leeftijd van de kinderen, geen tekorten. Ook huishoudens met een zorgvraag hebben geen tekorten bij de voor deze huishoudens geldende inkomensgrens van 130% van het sociaal minimum. Tot slot laten ook huishoudens met ouderen (vanaf AOW-gerechtigde leeftijd) geen tekorten zien. Voor huishoudens met een alleenstaande van 18 jaar tot AOW-gerechtigde leeftijd is het saldo negatief. Huishoudens met twee volwassenen, zowel met als zonder kinderen, laten eveneens tekorten. Dit tekort laat zich verklaren doordat de kosten voor een extra volwassene hoger zijn dan waar de wettelijke bijstandsnorm mee rekent. Van alle onderzochte huishoudens zien we voor huishoudens bestaande uit twee volwassenen en twee kinderen van 14 en 16 jaar het grootste tekort, € 96 per maand. Na 3 jaar, als er recht is op een individuele inkomensvoet, bedraagt het tekort nog € 54 per maand.

Doordat het Nibud voor meerdere gemeentes een dergelijk onderzoek uitvoert, hebben we onze resultaten kunnen vergelijken. Aangezien er door verschillende gemeentes verschillende huishoudtypes onderzocht zijn, geven we hier voor de leesbaarheid alleen de resultaten van gemeente Utrecht weer, omdat daar dezelfde huishoudtypes onderzocht zijn. De resultaten zijn weergegeven in onderstaande tabel. Huishoudens bestaande uit een alleenstaande of paren tot AOW-gerechtigde

Datum 5 juni 2019

leeftijd hebben in Zwolle een minder gunstig saldo dan in Utrecht. Bij huishoudens met kinderen van 14 en 16 jaar weten we de tekorten beter te beperken. Voor huishoudens met een zorgvraag en eenoudergezinnen zijn de saldi hoger in Zwolle.

Tabel: vergelijking uitkomsten MER 2018 Zwolle en Utrecht voor onderzochte huishoudtypes, saldi zijn in euro's per maand.

Huishoudtype/Gemeente	Zwolle	Utrecht
Alleenstaande 110%	-36	1
Alleenstaande Oudere	145	143
Eenoudergezin jonge kinderen	214	184
Eenoudergezin met kinderen 14 en 16 jaar	63	-28
Paar	-26	3
Paar met 2 oudere kinderen	-96	-175
Alleenstaande zorgvraag	128	39
Alleenstaande oudere zorgvraag	197	134

2. *Op grond van de uitkomsten van de MER heeft het college besloten tot een aantal wijzigingen in bestaande regelingen.*

De eerste wijzigingen betreft de scholierenregeling.

- 2a. Verhoging van het bedrag van de scholierenregeling van € 375 naar € 450 zorgt voor het beperken van de geconstateerde tekorten bij huishoudens met oudere kinderen.*

De grootste tekorten in de MER 2018 zien we bij huishoudens bestaande uit een paar met 2 oudere kinderen. Voor brugklassers is het bedrag van de scholierenregeling al vastgesteld op € 450. Het onderzoek laat zien dat voor oudere scholieren van 14 en 16 jaar de kosten niet dalen. Daarom willen we niet alleen voor brugklassers, maar voor elke scholier het bedrag van de tegemoetkoming in kosten voor schoolactiviteiten, een laptop of fiets op € 450 stellen.

De tweede aanpassing richt zich op alleenstaande ouders.

- 2b. Alleenstaande ouders hebben, ook bij een langdurig laag inkomen, voldoende financiële ruimte om hun minimale basisuitgaven te voldoen.*

Het rijk heeft het aantal kindregelingen hervormd en de alleenstaande ouder norm in de bijstand laten vervallen. De MER 2018 laat zien dat alleenstaande ouders nu een positief saldo hebben. Een individuele toeslag na drie jaar vergroot het positieve saldo. Het college wil deze individuele toeslag voor alleenstaande ouders daarom verlagen. Het bedrag dat daardoor vrijvalt kunnen we gericht inzetten om tekorten bij andere groepen te beperken.

De MER laat tekorten zien bij minimahuishoudens met een of twee volwassenen tussen 18 jaar en AOW-gerechtigde leeftijd.

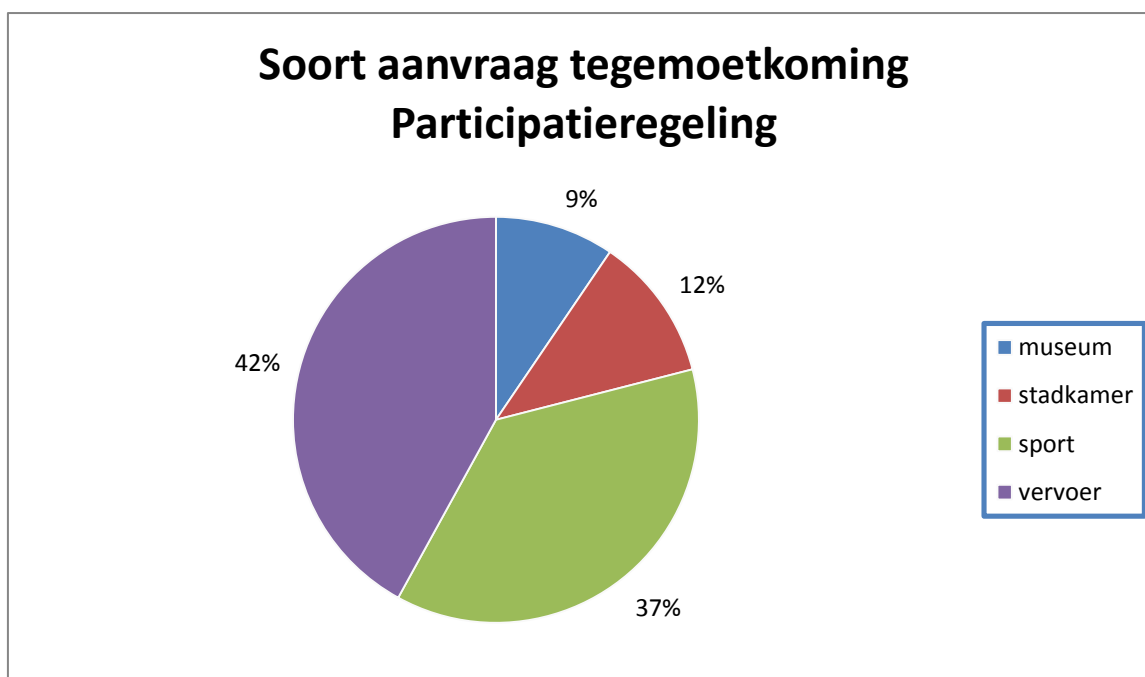
Datum 5 juni 2019

2c. Verlenging van de participatieregeling draagt bij aan beperken van tekorten voor Zwolse minimahuishoudens van een volwassene tussen 18 jaar en AOW-gerechtigde leeftijd en stelt deze inwoners in staat om mee te doen aan sociale en culturele activiteiten.

In november 2017 is naar aanleiding van de MER 2015 een regeling ingesteld om minima in staat te stellen mee te kunnen doen aan sociale en culturele activiteiten. De MER 2018 laat zien dat we met deze regeling (mede) bijdragen aan het beperken van de tekorten voor deze minimahuishoudens. Waar in 2015 nog een tekort van € 77 werd gemeld, is dat nu € 36 per maand. De MER 2018 geeft ook inzicht hoe we de regeling nog gericht in kunnen zetten. De onderzochte huishoudplaatjes van ouderen blijken voldoende financiële ruimte te bieden om de kosten van sociale participatie te kunnen voldoen. We richten ons met de participatieregeling daarom op inwoners van 18 jaar tot de AOW-gerechtigde leeftijd.

In 2018 is het bereik van deze regeling toegenomen tot een kleine 3.400 aanvragers. Tijdens de stadsdialoog is volop waardering voor de regeling uitgesproken. De regeling stimuleert de doelgroep daadwerkelijk om, soms na jaren, weer lid te worden van een sportvereniging, de stadkamer te bezoeken of familiebezoek af te kunnen leggen.

De verdeling van de besteding van de tegemoetkoming is als volgt:

In 2020 zal onderzocht worden in hoeverre de regeling met de benoemde activiteiten daadwerkelijk bijdraagt aan een hogere mate van participatie van de deelnemers.

Tot slot komen we op grond van MER tot een aanpassing voor huishoudens met een zorgvraag.

2d. Huishoudens met een zorgvraag worden door de nieuwe de collectieve zorgverzekering, de tegemoetkoming en de hogere inkomensgrens worden voldoende ondersteund met als resultaat een positief saldo op het huishoudplaatje.

In het onderzoek is ook gekeken naar inkomsten en uitgaven van huishouden met een zorgvraag. We zien geen tekorten bij de hier geldende inkomensgrens van 130%, zelfs positieve saldi van € 128 en € 197 per maand. Het college acht de verhoging van het bedrag van de tegemoetkoming waartoe

Datum 5 juni 2019

besloten is (9 juli 2018) met deze resultaten ongericht. Het college heeft besloten deze verhoging terug te draaien en het bedrag op € 175 vast te stellen. De effecten voor de doelgroep zullen beperkt zijn, omdat de verhoging weliswaar besloten was, maar pas vanaf november 2019 daadwerkelijk doorgevoerd zou worden.

Risico's

De MER gaat uit van gemiddelde inkomsten en uitgaven. Werkelijke kosten voor Zwolse huishoudens kunnen afwijken. Hierdoor kan financiële effect van de verlenging en de aanscherpingen van de bestaande maatregelen op hun huishoudplaatje anders zijn. Een beroep op bijzondere bijstand is mogelijk voor huishoudens als er onvoorziene, noodzakelijke kosten zijn.

Financiën

Het wijzigingen in de maatregelen zijn getoetst op uitvoeringsconsequenties, zoals gevraagd in de motie Uitvoeringstoets armoederegelingen. Voor de verlenging van de participatieregeling is € 25.000 benodigd. Het financiële plaatje is als volgt:

- Verlenging van de participatieregeling. Kosten € 300.000 inclusief € 25.000 uitvoeringskosten.
- Besparing op de individuele inkomenstoelag. Opbrengst € 150.000.
- Besparing op de tegemoetkoming chronisch zieken. Opbrengst € 200.000.
- Verhoging tegemoetkoming scholierenregeling. Kosten € 50.000

Communicatie

De (aangepaste) maatregelen zullen op gebruikelijke wijze via websites, voorlichting aan professionals en vrijwilligers, inloopspreekuren en waar mogelijk persoonlijke brieven bekend gemaakt worden. Ook op de stadsdialoog Zwolle Armoedevrij! zal aandacht worden besteed aan het pakket maatregelen.

Vervolg

In het najaar wordt zal bij de behandeling van de hervormingsagenda ook worden gekeken naar samenhang met versimpeling van armoede- en schuldregelingen.

Openbaarheid

Deze nota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris